

3. Офіційна ФБ – сторінка БФ «Карітас Надвірна». URL:

https://www.facebook.com/caritasnadvirna/?locale=ru_RU .

4. Офіційна ФБ – сторінка Медичний центр Святого Франциска БФ «Карітас Коломия». URL:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=61554126882599> .

5. Офіційний сайт БФ «Карітас Хмельницький УГКЦ». URL

<https://www.caritas.km.ua/>.

Оксана СИТНИЦЬКА

аспірантка освітньо-наукової програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту, публічного управління
та персоналу ЗУНУ Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабне військове вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 року кардинально змінило абсолютно усі процеси забезпечення життєдіяльності нашої держави загалом і її найменших адміністративно-територіальних утворень — громад зокрема.

Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», спираючись на пункт 20 частини першої статті 106 Конституції України, регламентував обмеження конституційних прав і свободи людини і громадянина, а також введення тимчасових обмежень прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану. Звичайно, обмеження внесли корективи і у функціонування та взаємовідносини органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій, які в таких умовах набули особливого статусу — військових адміністрацій.

Отже, логічним продовженням введення воєнного стану було прийняття рішення президентом щодо передачі влади в областях та районах нашої держави військовим, утворивши при цьому спеціальні органи — військові адміністрації, які не лише здійснюють керівництво опором агресору у районах та областях України, але й

продовжують виконувати функції держави на місцях. Сформувавши військові адміністрації на основі обласних та районних державних адміністрацій, держава наділила їх повноваженнями спільно з військовим командуванням забезпечувати впровадження заходів воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку на відповідних територіях, виконуючи одночасно функції і військових, й державних органів влади.

Постає питання: чи легітимним залишається у воєнний час місцеве самоврядування, адже за певних умов, визначених у Законі України «Про правовий режим воєнного стану» військові адміністрації можуть перебирати на себе й повноваження органів місцевого самоврядування. Дійсно, існує три випадки, коли є можливим припинення повноважень органів місцевого самоврядування: перший — ухвалення Верховною Радою України окремого закону (відповідно до змін у законодавстві від 2018 року); другий випадок стосується виключно обласних і районних рад, повноваження яких можуть припинити, якщо депутати відповідної ради не скликали у встановлені строки засідання сесії; третій випадок застосовується лише до громад сіл, селищ та міст, де є факт відсутності здійснення повноважень відповідних рад з різних причин — саморозпуску, самоусунення тощо. Проте, варто зазначити, що на практиці здійснити процедуру позбавлення повноважень органу місцевого самоврядування досить складно. Адже якщо голова ради, депутатський корпус і виконавчий комітет працюють відповідно до своїх повноважень, не порушуючи законів держави, безпричинно «розігнати» їх просто неможливо. Та і чи необхідно це робити? Адже місцева влада є такою ж конституційною структурою як і державна та військова. Крім того, саме орган місцевого самоврядування є найближчою владною одиницею до кожного члена територіальної громади. Ще у довоєнний період, коли завершився процес децентралізації, саме місцеве самоврядування отримало найвищий рівень довіри громадян, адже райони укрупнилися, їх адміністративні межі змінилися і взаємодія «мешканці - орган місцевого самоврядування» піднялася на досить високий рівень. А з початком війни така співпраця стала ще міцнішою. Очільники громад і депутати відповідних рад — не випадкові люди, які є у владі на місцях. Це безпосередні члени громад, які виконують важливі функції, без яких держава не може існувати. Центральним органам влади навряд чи вдасться перебрати на себе ці функції, не кажучи вже про ефективність їх реалізації.

Досвід, який ми здобули протягом майже трьох місяців війни засвідчив, що органи місцевого самоврядування усіх рівнів успішно співпрацюють з військовим командуванням та військовими адміністраціями, погоджуючи, за потреби, виконання своїх окремих повноважень. Наприклад, примусове вилучення або відчуження майна. Повертаючись до самої суті воєнного стану, слід зазначити, що його введення передбачає «надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності» [3]. Тобто, саме у синергії від взаємодії та усіх гілок та видів влади: військової, державної, місцевого самоврядування, полягає успішність здійснення опору окупантам, процесу усунення небезпек та загроз та наближення такої бажаної перемоги.

Підсумовуючи вищенаведене та беручи до уваги практичний досвід, варто зазначити, що військові адміністрації успішно консолідують зусилля місцевих органів влади, а спільно з органами місцевого самоврядування, державними органами влади, підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності, громадськими організаціями, громадянами здійснюють усі, зазначені у законодавстві заходи задля успішної реалізації завдань і досягнення головної мети — перемоги.

Список використаних джерел

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show> (дата звернення 13.05.2022).
2. Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (дата звернення 14.05.2022).
3. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 14.05.2022).
4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 13.05.2022).
5. Монастирський Г., Волосюк М. Інституційні дисбаланси моделі управління розвитком території. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 4. С. 23–37.